

KAREN BJØRN

Enke efter Ejner Bjørn (Bjørns cykler og Radio).

Fortæller:

Jeg var socialdemokrat, og i mange år arbejdede jeg som sygehjælper og i skattevæsenet. Det var før vi blev gift. Ejner sejlede i de unge år, som uddannet maskinmester og var selvfølgelig konservativ, det skulle man næsten være som selvstændig.

Ejner var jo maskinmester og sejlede over hele verden. Så kom krigen og de sejlede næsten altid i konvoj. Ejners skib blev sænket af tyskerne den 28 marts 1940 og så kom han hjem til søforhør, og fik efterfølgende en erstatning på 4000.-, som blev brugt til at købe Njalsgade 34 for.

I starten hjalp Ejners far ham meget for han var cykelsmed og efter nogen tid var han fast hjælp.

Han åbnede forretningen Njalsgade 34 i 1940 i nogle trange lokaler, som i 1950 blev udvidet med en

naboforretning, der handlede med belysning. Efter at vi blev gift i 1944 hjalp jeg Ejner i forretningen, for de første år var der ikke råd til at have en mand. Ejner blev også spurgt om han ville med i det illegale arbejde, men det sagde han nej til, for det kunne hans nerver ikke holde til.

Til gengæld støttede han

modstandsbevægelsen økonomisk med for den tid ret pæne beløb.

Efterhånden kom min fætter Otto og hjalp mere og mere i forretningen, men en dag blev han hentet af tyskerne og anbragt i Horserød. Det var kort tid før han skulle giftes, men Ejner kørte til Horserød og fik foretræde for kommandanten. Fortalte kommandanten, at han ikke kunne drive forretningen uden Otto og at han øvrigt ikke var kommunist, hvilket var årsagen til at han var blevet hentet. Han var registreret som medlem af partiet, men var det

ikke aktivt. Efter en del snak fik han lov at tage ham med hjem, så han kunne blive gift og fortsætte sit arbejde.

Vi forhandlede jo Hamlet cykler, så da knallerterne kom blev vi tilbudt Velo Solex forhandling. Det var jo en rigtig folkeknallert. Hvis motoren svigtede, kunne man bare slå den fra og cykle den. Det viste sig også at folk ville have den og i løbet af det andet år solgte vi over 100 stk. om året. Foruden Veloer blev det også til en del NSU Quickly og Mobyletter. Ejner kunne ikke lide BFC og Diesella fordi de kunne køre for stærkt. Det var ikke sikkert.

Så fra en omsætning på ca. 120.000 kr. om året steg den på få år til en halv million. Regnskab skulle der også føres og det voksede og voksede, så han måtte bruge meget af sin sparsomme fritid på det. Engang sagde han: "at hvis han ville have været bogholder, var han sgu ikke blevet cykelsmed". Han sad her ved bordet med bjerge af papirer. På det tidspunkt havde vi kun oms og ikke moms som nu, men det var et stort problem for mange, Jeg deltog i et af København Cykelhandlerforening (K.C.) afholdt kursus i bogholderi og kunne så aflaste Ejner med de problemer.

De strenge krigsår, og årene fra 45 til 47 lige efter, hvor alt mellem himmel og jord var rationeret, gled bagud i hukommelsen for nu gik det fremad. Vores omsætning var stigende og eksploderede, men overskud var det knebent med, indtil reservedelslageret var bygget op for der kom hele tiden nye modeller.

Jeg tog også et kursus i lagerstyring, som K.C. havde arrangeret, og det var et rigtigt godt kursus. Det hjalp os meget med at disponere lageret. Så penge blev det da til og vi manglede ikke noget. 100 kr. havde vi altid, men 1.000 kr. var straks meget værre at skaffe.

Vi solgte også på afbetaling, men dengang måtte vi financiere det selv. Først senere dannede cykelhandlerne et finansieringsselskab, som kunne overtage cykelhandlerens problemer med usolide betalere. Jeg gjorde det, at jeg hver fredag aften tog cyklen, og kørte rundt til dem og spurgte efter pengene? Ja dem, havde de ikke lige nu. Hvornår så spurgte jeg og så lovede de mig dem, en eller anden bestemt dag. Og se - så havde de jo lovet mig noget personligt og det holdt de for det meste.

Af og til måtte vi dog hente en cykel eller knallert, der skyldtes for meget på. Sommetider havde vi vores yngste datter med, og hun fortalte senere, at hun troede at vi stjal dem, og det kunne hun ikke forstå. Vi meddelte altid politiet, at vi hentede dem og politiet fik stelnumrene. Så var det ok.

Det var et stort arbejde, men det var meget lidt vi satte til på det.

Så satte vi brugte cykler i stand om vinteren. Jeg sagde til Ejner at vi er død af sult inden foråret, for jeg troede ikke at vi kunne sælge dem om vinteren, men jeg havde jo også taget et skilteskrivningskursus i K.C. Så jeg lavede et stort skilt hvor vi skrev dem alle sammen op og hængte det ud, og inden foråret var de alle solgt. En lille bil blev det da også til. Den blev brugt meget til levering af cykler, især på konfirmationssøndage, hvilket var meget brugt dengang. Jævnligt kørte jeg ud på hittegodskontoret på Kalvebod Brygge. Jeg kendte dem så godt derude så jeg fik selv lov til at gå rundt og finde vores kunders stjalne cykler. Stor var glæden når vi kunne meddele dem at deres cykel stod ude på Kalvebod ved politigården. Vi boede også den gang her i blokkene og i vores blok var der 58 børn. I dag er der i alle 20 blokke kun 28 børn, så også på den måde var det en anden tid. Vi var meget i forretningen, men for børnene var det ikke kedeligt. Der var masser af legekammerater. Altid et åbent køleskab herhjemme og de kunne gå op i ismejeriet og købe det de ville. Så kom mor her og betalte om lørdagen. Hver søndag gik vi med børnene på Langelinie Pavillonen og spiste is. Vi havde tre børn og de var meget alene, men når vi så havde fri var vi sammen med børnene 100%, og på den måde lærte de også at klare sig selv. Vi kunne sende vores børn i gymnasiet og give dem en ordentlig uddannelse. Der var også udvekslingsrejser, som de kom på og modsat fik vi studenter boende. Det var en spændende tid.

Så næsten 25 år på samme adresse kom udlejeren og ville bygge om. Som midlertidig forretning kunne vi så få nogle lokaler på 1st sal. Men kan i forestille jer at drive cykelforretning med knallerter og det hele fra en 1st. sal? Nej vel, men han mente at når der havde været kostald engang, kunne der vel også være cykelforretning.

Så vi anlagde sag ved boligretten, og tænk jer; han fik medhold, han havde jo anvist os andre lokaler, så vi måtte flytte og tænk jer efter 25

år på samme adresse, fik vi kun 1.500 kr. i erstatning. Det kunne ikke engang dække flytteomkostningerne. Så medens håndværkerne rev taget ned over hovedet på os flyttede vi til Englandsvej 34 og genåbnede fredag d. 2 april 1965 i O. W. Knudsens gamle forretning som havde ligget der siden 1922.

CH 66
Björn er flyttet

Medens håndværkerne rev taget af huset, flyttede Ejner Björn fra Njalsgade 32 efter 25 år på denne adresse. Han har overtaget O. W. Knudsens forretning Englandsvej 34 og genåbnede denne i går, fredag den 2. april. O. W. Knudsens, der har været selvstændig på Englandsvej siden 1922, lægger nu op og træder samtidig ud af foreningen.

Det var noget andet end den gamle forretning. Den lå på et hovedstrøg og alle de gamle faste kunder var for langt væk. Samtidig skulle vi også købe hans gamle varelager og stykke det sammen med vort eget. Et kæmpearbejde som

tog en masse tid og Ejners humør. Han var tit helt nede i kulkælderer, så det var en svær tid, men det skulle jo gå, og gjorde det da også.

Der var mange cykelsmede på Amager, men stort set alle havde vi et fint forhold til. Vi kunne hente reservedele, ja sågar, hele knallerter hos hinanden. Det var sammenhold så det basker! Selv om man stod hver på sit lille værksted og arbejdede hver for sig, var der en ægte glæde ved at hjælpe kollegaer. Det var en god tid og en travl tid.

Så fik Ejner desværre en sygdom "rystesyg". Han kunne godt lave cykler, men knallerter måtte han snart opgive, og i 1969 solgte vi. Ejner blev tilbudt at passe Orla Hansens forretning på Buddingevej og han blev meget populær derude. Mange folk spurgte efter ham, for kun ham turde de betro reparationen på det kære dyr.

Han var også to år hos K. C. s formand Jørgensen på Lygten indtil han lukkede på grund af sygdom.

I en del år var han krofar inde i K. C. s lokaler i Puggaardsgade, og han elskede den der rigtige mandehørm, som der sommetider kunne være derinde.

Desværre fik det en brat ende i 1974 hvor han døde kun 61 år gammel. Han havde slidt sig selv op. Arbejdstiderne var jo meget længere dengang, og nu kan jeg se, at de igen er ved at indføre de der lange åbningstider igen. Stakkels mennesker!

Vort sølvbryllup i 1969 blev en stor oplevelse. Vi havde gået herhjemme og dækket bord og ryddet op dagen før. For lejligheden er jo ikke så stor, men tænk jer inden kl. 12 havde der været over 138

gæster til kaffe og brød. Selve festen blev holdt på Domus Teknika med over 100 gæster og efterfølgende rejste vi en hel måned til Amerika. Vi havde så mange invitationer fra alle de gange vi havde haft udvekslingsstudenter, så vi så hele Amerika på kryds og tværs, for når en Amerikaner har gæster, bliver der virkelig gjort noget ud af det. Så vi havde det som blommen i et æg og blev kørt rundt og vist alle seværdighederne. Se det var en oplevelse.

Jeg syntes nu bagefter, at en så stor forening som K.C. godt kunne have tænkt på, som nu i dag hvor alle laver pensionskasser, at have lavet en sådan for cykelhandlerne. Det kunne have været naturligt i forbindelse med at de lavede en begravelseshjælp.

For da Ejner døde fik jeg 1.000 kr. til begravelseshjælp. Det var en kærkommen håndsrækning når man lige er blevet enke. Men der var vel ingen der havde tænkt på det, selv om vi havde en dygtig mand i forsikringsselskabet.

K. C. s dameklub var en anden spændende ting, som blev etableret i de år. Vi var hurtig oppe på et medlemstal over 100 og der blev arrangeret mange spændende udflugter og foredragsaftner. Selv min egen datter var med inde og fortælle om sine mange oplevelser som udvekslingsstudent i Arizona i Amerika. En anden spændende aften havde vi Poul Richardt inde og synge for os. Selvfølgelig måtte vi betale lidt ekstra for sådan en aften, men det gjorde vi da gerne.

K. C. s dameklub blev også inviteret på fabriksbesøg. Vi var for eksempel ovre at se Monarkfabrikkerne. Det var selvfølgelig uden mænd. Så kommer vi derop og skal ind og spise, og pludselig kommer der nogle mænd. Jeg tænkte det er nok dem der skal vise os rundt, men nej, de havde også inviteret Sportshandlerne fra Oslo .

Efter spisningen var der bal, så der blev rigtig danset og flirtet lidt i krogene, og flere nye venskaber blev etableret. En jeg dansede med sendte mig efterfølgende et stort fotografi af hans forretning uden at

det dog fik følger. Vi var vel damer og kunne stå ved vor opførsel så vi fortalte det da også til vore “mænd” da vi kom hjem. Herhjemme så vi også flere fabrikker blandt andre Smith & Co.

Thit Jensen og Aksel Schiøtz kone var nogle af dem jeg lige kom i tanke om blandt mange. Jo det var en god tid. I dag savner jeg en lignende klub i det regi.

En anden forening der opstod i de år var, De Gensidige Cykelhandlere. En sammenslutning af cykelhandlere, som var ene om forretningen og hvis en af dem blev syg trådte de andre til, og holdt forretningen i gang under sygdomsperioden, uden nogen form for økonomisk kompensation. Se det var den gang der var kollegaer til.

Fortalt til Peder Johansen Dansk Cykel Museums venner i januar 1997.

